Elektronicznie podpisany przez:
Paweł Gałko
dnia 17 lutego 2026 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00312-139/2026
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 17 lutego 2026 r.

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości sfinansowania deficytu i prawidłowości planowanej kwoty długu przedstawionych przez Gminę Stawiski

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 7), art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.) oraz zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących

Skład Orzekający w osobach:
Paweł Gałko - przewodniczący
Katarzyna Gawrońska - członek
Marlena Stachurska-Janczyło - członek

opiniuje pozytywnie

— możliwość sfinansowania deficytu określonego w uchwale budżetowej Gminy Stawiski;
— prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Stawiski, wynikającej z planowanych do zaciągnięcia oraz zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych,

wnosząc jednocześnie zastrzeżenia zawarte w poniższym uzasadnieniu.

Uzasadnienie

Skład Orzekający sformułował niniejszą opinię w oparciu o uchwały Rady Miejskiej w Stawiskach z dnia 28 stycznia 2026 r.: Nr XXII/108/26 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stawiski na lata 2026 – 2045 oraz Nr XXII/109/26 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Stawiski na rok 2026.

Rada Miejska w Stawiskach uchwałą Nr XXII/109/26 z dnia 28 stycznia 2026 r. uchwaliła budżet na 2026 rok, w którym zaplanowano:
- dochody ogółem w kwocie 45.988.662 zł
- *w tym dochody bieżące w kwocie 43.032.007 zł,*
- wydatki ogółem w kwocie 46.935.646 zł
- *w tym wydatki bieżące w kwocie 41.090.026 zł.*

Gmina Stawiski planuje na 2026 rok deficyt budżetu w wysokości 946.984 zł, który zgodnie z treścią § 5 uchwały budżetowej ma być pokryty przychodami pochodzącymi z emisji obligacji w kwocie 150.000 zł oraz z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 796.984 zł.

Wskazane źródła pokrycia planowanego deficytu są zgodne z art. 217 ust. 2 pkt 1 oraz 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.).

Łączna planowana w budżecie kwota przychodów wynosi 2.296.984 zł, w tym przychody j.s.t. z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 796.984 zł oraz przychody z emisji obligacji w kwocie 1.500.000 zł. Łączna wysokość rozchodów tytułem spłat wcześniej zaciągniętych zobowiązań dłużnych została zaplanowana na poziomie

1.350.000 zł, w tym spłata rat kredytów w wysokości 360.000 zł oraz wykup obligacji w wysokości 990.000 zł.

Analiza sprawozdań budżetowych oraz finansowych j.s.t., w tym bilansu z wykonania budżetu Gminy za 2024 rok sporządzonego według stanu na dzień 31.12.2024 r., sprawozdań za miesiąc grudzień 2025 roku, z uwzględnieniem przewidywanego wykonania budżetu za rok 2025 określonego w załączniku Nr 1 do uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej wskazuje, iż przychody wewnętrzne w wysokości 796.984 zł będą możliwe do zaangażowania w roku 2026.

Skład Orzekający zastrzega, iż warunkiem emisji obligacji przyjętej do planu przychodów i jej wykupu w latach następnych jest podjęcie przez Gminę działań zmierzających do wypracowania nadwyżek operacyjnych w wysokościach założonych, w tym ograniczenie nadmiernego przyrostu wydatków bieżących.

Wynik z działalności bieżącej Gminy zamyka się tzw. nadwyżką operacyjną (dodatnia różnica pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi) w wysokości 1.941.981 zł, co jest zgodne z dyspozycją zawartą w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Stosownie do uchwały Nr XXII/108/26 Rady Miejskiej w Stawiskach z dnia 28 stycznia 2026 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stawiski na lata 2026 – 2045, Gmina zamierza spłacać planowany do zaciągnięcia oraz zaciągnięty w latach wcześniejszych dług do końca 2045 roku.

Począwszy od 2027 roku nie prognozuje się pozyskiwania nowych przychodów z tytułów zwrotnych (zwiększania długu publicznego j.s.t.). Według założeń przedłożonej uchwały WPF Gmina ma osiągać poczynając od 2027 roku dodatnie wyniki budżetów, które w całości będą służyły finansowaniu w poszczególnych latach rozchodów tytułem spłat zaciągniętego długu.

Najwyższa kwota zadłużenia ma wystąpić na koniec 2026 r. w wysokości 29.503.882,30 zł, w tym dług spłacany wydatkami w wysokości 1.013.882,30 zł. (stosunek zadłużenia do planowanych dochodów ogółem będzie wynosił wtedy 64,15%, natomiast do prognozowanych dochodów bieżących 68,56%), w kolejnych latach jej wielkość ma sukcesywnie maleć.

W prognozie finansowej we wszystkich latach ustalono również wydatki na obsługę zaciągniętego długu (kol. 2.1.3 tabeli WPF). Łączna kwota wydatków związanych z obsługą zadłużenia w okresie na jaki sporządzono uchwałę w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wynosi aż 17.771.015 zł.

Ponadto w kolejnych latach zakładane są tzw. nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie różnice między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, uwzględniające wymogi reguły wydatkowej z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Z przedstawionych w prognozie wieloletniej wartości wynika, iż w roku 2026, jak i kolejnych latach objętych prognozą spłaty długu, formalnie nie zostaną naruszone relacje, o których mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W planowanym budżecie roku 2026 wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami miałby wynieść 9,39% przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o plan za III kwartały 2025 r., który stanowiłby 12,98% (maksymalny dopuszczalny wskaźnik obliczony w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy wynosiłby 11,60%).

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli WPF w latach następnych margines pomiędzy ustaloną, planowaną wartością wskaźnika, a jego dopuszczalnym ustawowo pułapem będzie kształtował się na poziomie od 0,67% (rok 2030) do 8,06% (rok 2040).

Zachowanie relacji z art. 243 u.f.p., tj. pomiędzy wskaźnikami planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań i wskaźnikami dopuszczalnych limitów spłat, oparte jest przede wszystkim (dla dopuszczalnych wskaźników spłat) na założeniu osiągania nadwyżek operacyjnych, czyli dodatnich różnic między dochodami i wydatkami bieżącymi (sald operacyjnych spełniających reguły wydatkowe z art. 242 ustawy).

Dane sprawozdawczości budżetowej z poprzednich lat (2019-2024) wskazują, że w każdym roku Gmina Stawiski osiągała dodatnie salda operacyjne – były one realizowane odpowiednio:

- *wykonanie 2019 2.148.307,11 zł;*
- *wykonanie 2020 5.388.987,49 zł;*
- *wykonanie 2021 1.683.255,83 zł;*
- *wykonanie 2022 1.706.058,27 zł;*
- *wykonanie 2023 245.546 zł*
- *wykonanie 2024 482.047,96 zł.*

Zgodnie natomiast z przewidywanym wykonaniem 2025 roku działalność bieżąca Gminy miałaby się zamknąć ujemną różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi w wysokości (-)805.745 zł (wykonanie za III kw. 2025 r.: nadwyżka operacyjna w wysokości 4.399.169,93 zł, sprawozdania RB-27S, Rb-28S za miesiąc grudzień 2025 r.: nadwyżka operacyjna w wysokości 4.065.107,94 zł).

Średnia arytmetyczna tej wielkości za lata 2019 – 2025 miałaby wynieść 1.549.779,67 zł (uwzględniając dane wykazane w przewidywanym wykonaniu 2025 w tabeli WPF). Średnia arytmetyczna przy uwzględnieniu danych wynikających ze sprawozdań grudniowych 2025 r. wynosi 2.245.615,80 zł.

Prognozy sald operacyjnych w uchwale WPF (zał. Nr 1, kol. 7.1) kształtują się na następującym poziomie:

- rok 2026: kwota 1.941.981 zł;
- lata 2027 – 2045: kwoty od 2.281.708 zł (rok 2027) do 4.385.559 zł (rok 2045). Wielkość ta cechuje się niewielkim wzrostem rokrocznie na poziomie od 13.545 zł do 339.727 zł (średni rokroczny wzrost wynosi 128.609,37 zł). Dynamika wzrostu nadwyżki operacyjnej w przyjętym okresie WPF warunkowana jest przede wszystkim spadkiem rok do roku kosztów obsługi zaciągniętego długu. Założono, iż wielkość ta po roku 2026 będzie się systematycznie zmniejszać (średnioroczny spadek wydatków na obsługę długu wynosi około 94.197 zł).

Średnia arytmetyczna tej wielkości w okresie objętym WPF wynosi 3.368.653,10 zł.

Podsumowując Skład Orzekający zastrzega, iż w celu zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy o finansach publicznych dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania o charakterze dłużnym, niezbędne jest ciągłe, wnikliwe monitorowanie przez Gminę założeń określanych w wieloletniej prognozie finansowej pod kątem faktycznej ich realizacji oraz podejmowanie na bieżąco niezbędnych czynności zmierzających do wypracowania przyjętych założeń. Podkreślenia również wymaga, iż realizacja zaplanowanych kwot nadwyżek operacyjnych będzie uzależniona od zachowania przez organy Gminy Stawiski konsekwentnej i bardzo rygorystycznej dyscypliny finansowej w perspektywie kolejnych dwudziestu lat budżetowych. Powyższe wiązałoby się z podjęciem przez Burmistrza oraz Radę Miejską szeregu działań zmierzających do znacznego ograniczania wydatków bieżących oraz podwyższenia wpływów stałych dochodów bieżących w poszczególnych latach. Niewypracowanie dodatnich sald bieżących w wysokościach przyjętych do Prognozy może prowadzić do ograniczenia planowanych na poszczególne lata wydatków majątkowych (inwestycyjnych), wydłużenia okresu spłaty długu, a nawet wpłynąć negatywnie na relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, prowadząc do jej niespełnienia.

Skład Orzekający wydając opinię o planowanej kwocie długu i o możliwości sfinansowania przedstawionego deficytu, podkreśla konieczność zachowania dyscypliny w wykonaniu budżetów w okresie objętym uchwałą WPF, celem urzeczywistnienia zakładanych w Prognozie wartości, w tym osiągnięcia prognozowanych, indywidualnych wskaźników spłaty długu warunkowanych przede wszystkim odpowiednimi wynikami operacyjnymi budżetów.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Paweł Gałko